

2. Vrij te minnen van een coöper. mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.
4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

Kopie No. 60

REFERENTIE No.:
8554
INFORMATIEKOPIE:
m
s
dgpz
pza
z
dbi
gs

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

AFDELING VERBINDINGEN

's-GRAVENHAGE, LANGE HOUTSTRAAT 28
TEL. Nos: 180309; 184000-284

ONTVANGEN
CODEBERICHT

DATUM VAN ONTVANGST:
28 mei 1959

BESTEMD VOOR:
min. v. b.z.

Dir./Afd.:
Visie:
Ag. No.:
Dossier:

DATUM VAN AFZENDING:

28 mei 1959

[Taw 6656]

AFKOMSTIG VAN: djakarta

PARAAF/OPM:

zeer geheim

bij mijn 383 moge ik het volgende aantekenen: sedert de soevereiniteitsoverdracht is het met de nederlands-indonesische betrekkingen steeds bergafwaarts gegaan. naar ik meen in 1952 wegzenden militaire missie, 1954 jungschaeger-proces, 1956 opzegging r t c, december 1957 overname nederlandse bedrijven, 1958 nationalisatie. ik moge voor zover nodig in herinnering brengen de vele uitlatingen van sukarno en zijn dreigingen o.a. in 1957 om alle nederlanders indonesie te zullen uitgooien. en het witboek december 1957 van subandrio getiteld "normalization or liquidation". zonder enige twijfel loopt door dit alles een rode draad leidende tot algemene verbreking van alle banden met nederland. wat betreft de diplomatieke betrekkingen werd in 1956 na opzegging der r t c besloten tot instellen van ambassades. op het laatste ogenblik bleek men van indonesische zijde om vooralsnog onbekende redenen hiertoe niet bereid. na vele moeilijkheden werd gekomen tot het instellen van diplomatieke vertegenwoordigingen. begin 1957 sprak subandrio tot mijn voorganger over normalisering der betrekkingen. na enige weken bleek, evenals in het voorafgaande jaar dezelfde geheimzinnige hand dit onmogelijk gemaakt te hebben. hierop volgde in december 1957 het bevel de consulaten te sluiten en onze activiteiten op militair- en persgebied te staken. begin 1958 werd dit gevolgd door de opdracht het radiostation te sluiten. thans bij de scheele-zaak blijkt dat men zich van internationale gebruiken niets aantrekt terwijl bovendien de ambtenaren op luar-negeri tegen ons en tegen andere collega's steeds weer spreken over de vage en abnormale diplomatieke betrekkingen tussen nederland en indonesie. mede gezien andere inlichtingen die ons bereiken, zoals de uitlating op laag niveau op luar negeri dat de militairen ons huizenbestand reeds hebben verdeeld en de aanhoudende geruchten dat nasution ambtswoning voor zichzelf heeft gereserveerd, begin ik steeds meer tot de overtuiging te komen dat wij het laatste stadium van de nederlands-indonesische banden met inbegrip van de diplomatieke betrekkingen, hebben bereikt. hoe dit alles zal verlopen vermag ik niet te voorspellen, doch ik meen dat wij rekening moeten houden met de mogelijkheid dat de status van deze missie snel ondergraven wordt en dat ons binnen enkele maanden

door de afdeling Verbindingen worden vervaardigd.
terzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie Richtlijnen).

ONTVANGEN

CODEBERICHT

VERVOLG

-2-

Ref. No: 8554

Rubricering: zeer geheim

het leven onmogelijk gemaakt zal worden.
hier komt bij dat ik ernstige twijfel koester of de
indonesiers ooit zullen toestemmen in de behartiging
van onze belangen door de britten.

wij zouden naar het mij voorkomt er goed aan doen
ons op dit alles voor te bereiden. hieraan zijn
vergaande consequenties verbonden die moeilijk langs
deze weg uit te leggen en te regelen zijn. ik vraag
mij dan ook af of u aanleiding zou kunnen vinden mij
naar nederland te ontbieden voor een kort bezoek ter
bespreking van deze problemen met uwer excellentie
en uw medewerkers. gaarne bericht.

hasselman 384.

4. Over de inhoud van een codebericht mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.

3. Afschriften van codeber. mogen uitsluitend door de afz. Verbindingen en "raadig"

een codeber. mag teleg. niet in open taal worden beantwoord. ber. welke codeber. bevatten, dienen veilig te wor opgegeven.

REFERENTIE No.:

9141

INFORMATIEKOPIE.

m
s
dgpz
pza
z
db1
gs

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Kopie No.

AFDELING VERBINDINGEN

GRAVENHAGE, LANGE HOUTSTRAAT 28
TEL. Nos: 180309; 184000-284

ONTVANGEN CODEBERICHT

DATUM VAN ONTVANGST:

19 juni 1959

BESTEMD VOOR:

min. v. b.z.

Dir./A.:

Visie:

Ag. No:

Dossier:

DATUM VAN AFZENDING:

15 juni 1959

AFKOMSTIG VAN: djakarta

PARAAF/OPM:

per koerier

geheim

uw 227.

gaarne sluit ik mij aan bij uw zienswijze dat mijn overkomst naar nederland op dit moment beter achterwege kan blijven ter vermindering van mogelijke nieuwe complicaties. dit neemt inmiddels niet weg de mogelijkheid van een nabije en finale crisis in de nederlands-indonesische betrekkingen. ik zal trachten u in het kort de praktische problemen daarmee verband houdende thans langs deze weg uiteen te zetten.

een formele verbreking van de diplomatieke betrekkingen lijkt mij weinig waarschijnlijk mede gezien de aard van het indonesische volk dat nu eenmaal niet gaarne duidelijke besluiten neemt. meer waarschijnlijk lijkt mij een verder gaande plagerij en vernedering van deze missie waardoor wij in de praktijk gedwongen zouden zijn in te pakken, te vertrekken en onze gebouwen en archieven te abandonneren (zie huis bandung). dit zou voor de indonesiers het voordeel hebben te kunnen stellen dat wij uit eigen beweging zijn vertrokken terwijl zij anderzijds zullen hopen rustig, zolang hun dit behaagt, in nederland te kunnen blijven zitten. in dat geval kan ik mij niet voorstellen dat zij zouden willen toestemmen in de behartiging van de nederlandse belangen door enige andere missie. indien deze ontwikkelingen zich inderdaad voordoen zouden wij bijzonder kwetsbaar zijn op de volgende punten. a. personeel, b. geheim en vertrouwelijk archief, c. onroerende en roerende goederen.
ad a. personeel.

ik behoef ter nauwernood nader commentaar te leveren op de scheele zaak waarbij is gebleken hoe weinig men zich aantrekt van de internationale gebruiken. ik geloof dan ook dat wij er goed aan zouden doen de personeelsbezetting tot het hoogst nodige minimum terug te brengen teneinde zo min mogelijk potentiële gijzelaars hier te hebben. ik acht bij een vereenvoudiging van de werkzaamheden (vooral ook op mawe gebied waarover u binnenkort een afzonderlijk bericht toegaat) een drastische personeelsinkrimping zeer wel mogelijk. daarbij komt dat de afgenomen nederlandse belangen en het geringe aantal nederlanders een minimale bezetting rechtvaardigt.

Hasselman 427+

3. Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzen naar dat bericht per telefoon worden gesproken.
4. D. welke codeber. heraken, dienen veilig te worden o.orgen.
7. Afschriften van codeberichten mogen uitsluitend door afdeling Verbindingen v. ligd.
1. Op een codeber. mag beleg. niet in open taal worden geantwoord. beleg. aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie Ric. 1).